

ZGODOVINSKI ZBORNİK.

PRILOGA

„LAIBACHER DIOECESANBLATT-U.“

—••••• *Izhaja v nedoločenih obrokih.* •••••—

Peto leto.

Ljubljana, meseca maja 1892.

Številka 21.

Duhovniška bratovščina sv. Mihaela v Mengšu.

(Od leta 1667 do 1799.)

Ledena sapa »jožefinizma« zamorila je tudi po slovenskih pokrajinah, kakor drugod, mnogo prekrasnega cvetja, ki je priklilo iz tal za časa »protireformacije«, ko je katoliški duh z novo močjo preveval duhove naših pradedov. To cvetje se je kazalo med drugim tudi v premnogih cerkvenih bratovščinah, ki so, bolj kot kedaj poprej, se razvijale ter prinašale obilno najplemenitejšega sadu v obnovljenem krščanskem življenju.

Kar velja o bratovščinah one dōbe sploh, isto opazimo še prav v posebni meri pri duhovniški bratovščini sv. Mihaela v Mengšu. Duh, ki je preveval njo, nam kaže vzorno gorečnost tedanjih duhovnikov, a dá nam tudi sklepati na globoko versko prepričanje, ki je moralo vsled delovanja takih dušnih pastirjev prešinjati tedanje verne Slovence.

Farni arhiv v Mengšu¹⁾ hrani nekaj listin, ki zadevajo to bratovščino ter nam podajajo vkljub svoji pomanjkljivosti precej jasno sliko o njej. Jeden del letih, ki obsega dvanajst papirnatih listov, podaja nam pravila te bratovščine ali kongregacije in pa prepise nekaterih pisem na cistercijskega opata v Dunajskem novem mestu in v Zatičini, in dane odgovore. Papir je že močno preperel. Skrajni čas je bil, da so se te listine prepisale in rešile neizogibnega pogina. Drugi del pa je pisan na krepak papir, le škoda, da je spredaj mnogo listov popolnoma ali deloma odtrganih. Najbolj zanimiv je v njem zapisnik vseh udov duhovnikov, ki so bili

vpisani v bratovščino od njene ustanovitve l. 1667 do l. 1799. Ta zapisnik ima mnogo zgodovinskih drobtin o raznih duhovnikih, zato hočemo v nastopnem oba dela objaviti in sicer v redu, kakor je tvarina v njih razvrščena.

Načelnštvo duhovniške bratovščine v Mengšu prosi (l. 1667) cistercijskega opata Mateja v Dunajskem novem mestu, naj potrdi na novo ustanovljeno kongregacijo ter jo vzame pod svoje pokroviteljstvo.

Ad Reverendissimum

et Amplissimum Dominum Dominum Matthaicum Sacri Ord. Cist. ad Ss. Trinitatem Neostadii Austriae Abbatem meritissimum, Sacrae Caesareae Majestatis Consiliarium et Dominum Dominum nostrum clementissimum.

Supplex libellus et petitio

D. D.

Rectoris, Assistentium et Secretarii Nomine totius Congregationis Sacerdotalis Manspurgensis.

Reverendissime et Amplissime Praesul, Domine Domine Patrone clementissime.

Quam periculosum (?) sit in tanto circumeuntis Leonis instar adversarii nostri insultu status noster velut Sancta quidem, sed sine muris habitata Jerusalem nemini non patet: qualiter autem D. D. Sacerdotum ejusdem status nostri Vita defunctorum memoria apud cognatos et haeredes cum sonitu Campanarum pereat, toties cum dolore fateri debemus, quoties cum Sacerdotibus tumulatis etiam memoriam eorum apud cognatos et haeredes

¹⁾ Nadžupnik menseski, č. g. Ivan Nep. Zorec, nam je drage volje prepustil v porabo to bratovščino zadevajoče listine, za kar mu iskrena zahvala, kakor tudi č. g. nunskemu katehetu Roku Merčunu, ki nam je pomagal pri prepisavanju.

oblivione tumulari dolentes conspicimus. Hinc est quod non pauci scientia et moribus (de quo laudetur gratiae ad id necessariae largitor Deus) exemplares superioris Carnioliae Sacerdotes ante mensium aliquot Spatium eos in confoederationem aggregaverimus, compromittendo firmiter, et mutua meritorum participatione, muros nobis condere et tribus Missis a quolibet et pro quolibet D. D. Confoederato, dicendis, caeterisque laudabilibus inventis, mundi ingratitude corrigere accessit plurium Spiritualium Virorum et Patrum uti in hac re summum placitum, ita etiam Sanctum et Salutare consilium, quatenus hanc ipsam confoederationem electione fixi loci alicujus mutaremus, atque ad ferenda facilius Angelicis alias humeris formidanda Onera, Leviticam tribum nostram signaremus, Sodalitio, piaque supradictorum ac plurium deinceps accessorum D. D. Sacerdotum compromissione uniremus in congregationem, ut ita si quae res parvae nimis sunt, debilia operibus, illae crescerent concordia, et si quae nimis sunt debilia, illa fortiora fierent, Virtute unita: Annuimus his parati ad omnia Deo in gloriam et animabus in salutem, atque perspecta locorum omnium qualitate, immeriti mysteriorum divinorum dispensatores, elegimus pro fixa Congregationis sede Manspurgensem, Sancto Archangelo Michaeli, Patrono nostro, sacram Reverendissimae et Amplissimae Dominationi, uti dignissimo Ordinario subjectam, pluriumque Ecclesiarum Matricem Ecclesiam, ut huc velut ad alveare, emissae a Summo Sacerdote Christo apiculae, congregaremus mella bonorum operum, ibidemque electi Patroni nostri, Archangeli Michaelis, favos sugeremus gratiarum. Cum vero id sine Reverendissimae et Amplissimae Dominationis gratiosissima facultate prosequi, nec valeamus, nec velimus, ad Reverendissimam et Amplissimam Dominationem, in profunda reverentia, nomine Omnium Reverendissimorum, Admodum Reverendorum, et Reverendorum D. D. Confratrum recurrimus, rogantes, Reverendissima et Amplissima Dominatio, dignetur invento huic, tum adversus Daemonem, tum adversus ingratum saeculum, Sancto Stratagemati, pro amplitudine zelosae Charitatis, et charitativi zeli sui gratiose collaborare. Regulas, (quas Reverendissimae et Amplissimae Dominationi approbandas, exemplificandas, ampliandas, aut minuendas in omni submissione transmittimus) gratiosis oculis perspicere, nostramque hanc pie institutam et a Beatissimo Clemente Nono clementissimis Apostolicis gratiis roboratam Congregationem Ordinaria Ordinarii potestate comprobare, confirmare, et in perpetuum successionem propagandi facultatem concedere, Bullas Apostolicas, quas Reverendissimae Dominationi humiliter praesentamus, canonice subscribere ac denique ut de constanti praelibatae Congrega-

tionis Sede certissimus, nos et omnes Successores D. D. confratres nostros de inviolabili et Sincera ac diligenti observatione, manutatione ac tutela apud omnes Successores D. D. Parochos Manspurgenses sine ullo Reverendissimae Dominationis, Venerabilis Conventus, aut Parochiae Manspurgensis praejudicio, imo potius cum summa ejusdem, Reverendissimae Dominationi subjectae Parochiae gloria, Dei honore, divini cultus in Ecclesia Sancti Michaelis Singulari augmento, populi Speciali aedificatione, et totius Cleri Spiritualis commodo assecurare. Erit per hoc Reverendissimae et Amplissimae Dominationi totique Venerabili Conventui perpetuum accidentale Coeleste proemium, subjecto Clero et populo ineffabile Spirituale emolumentum, animabus purgatorii refrigerium, et Sancto Archangelo Michaeli in Ecclesia Manspurgensi Singularis et hactenus inaudita dulia. In reliquis sicut nos ipsos, totamque Sacerdotalem hanc congregationem cum omnibus R. R. D. D. Confratribus Reverendissimae et Amplissimae Dominationi ac toti Venerabili Conventui offerimus, submittimus, Consecramus, et in protectionem perpetuam recommendamus, ita pro exauditione gratiosa, precum nostrarum enixe et denuo supplicamus, rogaturi pro hoc Majestatem divinam, quatenus per ejus gratiam diu nobis Reverendissimam et Amplissimam Dominationem invideant superi, ita vovemus.

Reverendissimae et Amplissimae Dominationis

Obsequentissimi Servi
subjectissimi Capellani

Laurentius Friat,
Supremus Manspurgi
Vicarius,
pro tempore Praefectus.

Matthias Parenta,
Parochus Zirclensis et
S. Thomae ibid. benef.
p. t. Assistens.

Jacobus Wubitsch,
Parochus ad S. Petrum
in Commenda, Beneficiatus
Crainburgensis,
pro tempore Assistens.

M. Jacobus Pinter,
SS. Theol. Baccal. form. et
pro suprema laurea licen-
tiatus,
Cooperator Manspurgensis
p. t. Secretarius.

Regulae seu Statuta

Sacerdotalis Congregationis in Matrice Ecclesia Parochiae Manspurgensis,
sub

Fatrocinio Coelestis Militiae Principis, Morientium Patroni,

DIVI MICHAELIS

Archangeli.

Anno Domini MDCLXVII.

I ma.

Cum experientia notum sit, Sacerdotum praesertim memoria(m) post obitum apud cognatos et propinquos cum Campanarum Sonitu excidere, ideo, ut de oppor-

tunis et necessariis in vita, morte, et post mortem auxiliis sibi prospicerent illi, qui huic Congregationi per piam et laudabilem inter se Suffragiorum Spiritualium confoederationem initia jecere, compromiserunt, sibi tres Missas persolvendas, quamprimum de discessu alicujus infoederati innotuisset. Quorum piis coeptis ut insistatur Constantius, visum est, post maturam tum Spiritualium, tum in re probe expertorum Patrum, tum potissimorum D. D. Confratrum deliberationem stabilibus Congregationis seu Confraternitatis legibus ac regulis compromissionem hanc Confirmare ac Stabilire.

II da.

Quicumque in hanc congregationem admitti voluerit, Sincere realiterque promittere debet, tam exacte servaturum se, cum Dei auxilio, quae in his regulis, aut aliis ordinationibus, in emolumentum congregationis, prudenter statuentur, tum et maxime, ac in conscientia, se, quamprimum id noverit, tres Missas pro anima defuncti Domini Consodalis, piè, Sincerè et religiosè peracturum.

III tia.

Ut autem haec lex inviolabiliter observetur ab omnibus et Singulis R. R. D. D. consodalibus, sicut cupimus, ut ii pauci numero valdeque Selecti, in hanc nostram Sodalitatem admittantur. ita unanimiter volumus, ut qui eam ex culpabili negligentia transgredere, ipsi Missarum pro ejus anima peragendarum oblationes non suffragentur, Sed illae caedant in levamen animarum fidelium, quae in piacularibus flammis detentae, illis praecipue egebunt, prout Divinae bonitati ipsis, per illas suffragari placuerit.

IV ta.

Quoniam multum valet deprecatio justae assiduae et praesertim Sacerdotis, ideo Consodales omnes obligentur ipso ingressu in hanc Congregationem Consodalium suorum quotidie in Sacrosancto Missae Sacrificio, aliisque piis precibus et operibus divinae providentiae, Immaculatae Virginis, et Sancti Michaëlis Archangeli patrocinio, tam animae quam corporis necessitates, maxime vero donum finalis gratiae Specialiter commendare.

V ta.

Ut pariter jugis sit et quotidiana memoria pie in Domino defunctorum D. D. Consodalium Singuli Sacerdotes quotidie praeter commemorationem eorundem in Sacro Missae memento, pro iis psalmum pro defunctis pro possibili recitare non intermittant.

VI ta.

Post Sufficientia constantis suae pietatis experimenta, qui in hanc Congregationem coaptari petierit, debet praemissa prius Sacra exomologesi, et Sanctissimo Missae Sacrificio Sancto Archangelo Michaeli, aut alii cum commemoratione illius, fidei Orthodoxae formulam, cum purgatorii assertionem, juxta praescriptum Conc. Trid. pronunciare, quam semel in anno Sodales omnes, una cum Sodalitatis Rectore, in festo singulari Congregationis, aut alio die Conventus renovabunt. Porro

VII ma.

Festum titolare et Solemne Congregationis hujus erit dies Apparitionis S. Michaelis Archangeli octava Maji, in qua omnes D. D. Consodales legitime non impediti, omni cum sedulitate convenient, in Matrice Ecclesia Manspurgensi, et in ea qua fieri potest, maxima cum Solemnitate, aedificatione et pietate, diem hanc Congregationi Solemnem peragant eoque die, vel alio proximiori, quisque D. D. Consodalium dicet unam Missam pro vivis D. D. Consodalibus, pro augmento hujus Confraternitatis, ac maxime pro felici morte D. D. Consodalium.

VIII va.

Praeter hunc Solemnem diem, ad quem, quotannis Scriptotenus indicari et celebrari debet Generalis Conventus, fient alii duo, aut saltem unus intra annum concursus, aliquo die Lunae, indulgentiis a Sede Apostolica privilegiando, quem concursum determinare pro commoditate D. D. Consodalium erit in potestate D. D. Officialium: In hoc concursu post Choralem officii defunctorum recitationem, peragetur praeter alias privatas Missas, Sacrum cantatum pro defunctis hocque concursus die, caetera, quae in festo titulari peragi non poterant celebrabuntur: qui vero legitime impediti huic pro defunctis celebrandae solemnitati interesse non poterunt, illi privatim domi suae idipsum facere obligentur.

IX na.

Electio novi Rectoris, duorum Assistentium, Secretarii, aliorumque officialium, si pluribus opus fuerit, fiet annis Singulis, ipso die Generalis concursus, in qua electione absolute non habeatur respectus personarum, sed respiciatur coram Domino prudentia, virtus et morum integritas eligendorum, ac Sodalitatis Spiritualis bonum et incrementum.

(Nadaljevanje prihodnjič.)

Duhovščina v Novem mestu in okolici l. 1734 in 1737.*)

L. 1734 so bili v Novem mestu nameščeni sledeči kanoniki:

1. *Ivan Avguštin Juvankovič*, »J. V. D., Collegiatae Ecclesiae s. Nicolai Decanus et Canonicus.« Umrl je 85 let star, dné 1. maja 1734.

2. *Ivan Krst. Matek*, »AA. LL. et Phliae Magister«, kanonik in mestni župnik do 2. novembra 1734, ko je 42 let star umrl.

3. *Peter pl. Secoli*, kanonik starosta, dasi je l. 1737 štel še-le 41 let.

4. *Jurij Brumgnag*, »Canonicus hebdomadarius.«

5. *Josip Loik*, »AA. LL. et Phliae Magister, Canonicus hebdomadarius.«

6. *Ivan Krst. Vencelj*, »AA. LL. et Phliae Magister, Canonicus hebdomadarius.« Ta je bil od l. 1729 »Parochus sive Vicarius ad B. M. V. in Strasha.«

7. *Anton Bulavič*, »Canonicus hebdomadarius.«

8. *Tomaž Blečić*, »AA. LL. et Phliae Magister, Canonicus praemissarius.«

9. *Marko pl. Secoli*, »Canonicus praemissarius.«

Nekateri imenovanih kanonikov so bili obenem tudi beneficijati in sicer:

Peter pl. Secoli, »Beneficiatus Beltschitschianus«;

Jurij Brumgnag, »Beneficiatus Hopfenpochianus« in

Anton Bulavič, »Beneficiatus Strausianus.«

Druge beneficije, katerih je bilo v vsem deset, oskrbovali so:

Gašpar Jost, »Beneficiatus Jelshouarianus«;

*) Nastopne beležke poslal nam je v porabo č. gosp. župnik M. Slekovec. Posnel jih je pred dvema letoma iz nekega precej obširnega zapisnika, ki ga hrani knezoškofijski arhiv v Mariboru. O tej priliki nam piše omenjeni gospod med drugim to-le: »Dotični zapisnik, katerega naslov je: »Cathalogus DD. Parochorum et Cooperatorum districtus«, je spisal Frančišek Anton Torta pl. Grienthall »AA. LL. et Phliae nec non ss. Theologiae Doctor, Proton. Apostolicus, Cathedralis Basilicae Segnensis Canonicus, Commissarius et Parochus« pri sv. Juriju pod Rifnikom. Bil je oseben prijatelj novomeskega prošta Jurija Frančiška Ks. de Marotti, ki ga je dné 3. maja 1730 izvolil župnikom, dné 16. i. m. pa slovesno inštaliral. Brez dvoma mu je njegov dobrohotnik, ki je bil ob enem škof v Pičanu, pripomogel tudi k časti vikarja »in Spiritualibus« v dolenskem višjem dijakonatu, katere časti — če se ne motim — ni imel ne njegov prednik, ne njegov naslednik pri sv. Juriju.

V tem zapisniku je mnogo životopisnih podatkov, zlasti za duhovnike na slovenskem Štajerskem, a tudi za Kranjsko nahaja se v njem marsikatera drobtinica, katera bi se dala tu in tam dobro porabiti. Tukaj Vam pošljem v povoljno porabo vse, kar sem si Kranjsko zadevajočih stvari bil v naglici prepisal.«

Ivan Čurn, »Beneficiatus Thishlerianus«;

Frančišek Höffer, »Beneficiatus Ballaeneggianus«;

Frančišek Haš, »Beneficiatus Michitschianus.« Ta je dné 16. maja 1734 naveden kot »Beneficiatus s. Catharinae«, l. 1737 pa kot »Manemissarius et Canonicus ad s. Nicolaum Rudolphswerdti et Beneficiatus ad s. Catharinam.«

Anton Kastelec, »Beneficiatus Gallenbergianus.« L. 1737 je bil 38 let star in »Beneficiatus s. Barbarae ad s. Nicolaum Rudolphswerdti.«

Mihael Kalčič, »Beneficiatus Paradaiserianus.«

Mordaksov beneficij pri sv. Grobu oskrbovali so očetje frančiškani.

Razun teh živeli sol. 1734 v Novem mestu še sledeči duhovniki:

Jakob Kramar, *Ivan Miklavčič* in *Anton Matek*. Slednji je bil l. 1737 »Canonicus et Parochus Civitatis« in 30 let star.

L. 1737 navaja zapisnik 10 kanonikov, namreč:

1. *Ivan Nikolaj Tomičič*, »Protonotarius apostolicus« in dekan;

2. *Peter pl. Secoli*, »Canonicus Senior«;

3. *Anton Bulavič*, »Canonicus et Beneficiatus Strausianus«, 49 let star;

4. *Tomaž Blečić*, »AA. LL. et Phliae Mgr., Canonicus et Beneficiatus Ss. Corporis Chr. ad s. Nicolaum«, 36 let star;

5. *Anton Matek*, kanonik in mestni župnik;

6. *Karol Minolli*, »AA. LL. et Phliae Mgr. et Canonicus«, 24 let star;

7. *Ivan Krst. Benaglia*, kanonik, 28 let star;

8. *Andrej Pavličič*, »Canonicus ad s. Nicolaum Rudolphswerdti et Vicarius curatus ad B. M. V. in Strasha«, 44 let star;

9. *Frančišek Haš*, »Manemissarius«, 30 let star;

10. *Frančišek Perše*, »Manemissarius et Canonicus ad s. Nicolaum«, 26 let star.

Nadalje omenja zapisnik za l. 1737 še sledeče duhovnike:

Ivan Blaseti, »Sacrista et Magister Scholae ad s. Nicolaum Rudolphswerdti«, 27 let star;

Frančišek pl. Stemberg, »Beneficiatus ss. Rosarii ad s. Nicolaum«, 25 let star;

Anton Kastelec, »Beneficiatus s. Barbarae ad s. Nicolaum.« 38 let star;

Ivan Krstnik Vencelj, »Beneficiatus s. Martini,« 45 let star;

Ivan Bertold pl. Höffer, »Beneficiatus s. Floriani,« 30 let star;

Anton Forlani, »Beneficiatus s. Pancratii in castro Hopfenbach,« 40 let star.

Gvardijan frančiškanski je bil beneficijat sv. Groba pri Grmu.

V okolici so pa takrat službovali sledeči duhovniki:

Mirna peč.

Martin Godec, župnik od l. 1712. L. 1737 je bil 58 let star.

Josip Ruperčič, rojen l. 1700, je kapelanoval v Mirni peči od 16. maja 1734. L. 1737 je odšel za vikarja v Mehovo »sub Parochia s. Michaelis«. V Mirni peči mu je sledil kot kapelan

Blaž Vidič, dotlej »sacellanus in Kroisenpach. habens curam animarum.« L. 1737 je bil 32 let star.

Šmihel.

Ondi je od l. 1730 župnikoval

Peter pl. Secoli, ki je bil l. 1734 star 38 let in ob enem kanonik v Novem mestu.

Šent-Rupert.

Frančišek Ksav. Stanz, »AA. LL. et Phliae Magister,« župnik ondi od l. 1731. Čez 4 leta je rezigniral in sledil mu je dné 26. julija 1735 kot župnik

Ivan Krst. Jurglič, ki je bil od leta 1723 kapelan ondi.

Matej Štrukelj, kapelan od l. 1732. Služil je ondi še l. 1737.

Baltazar Aisner, kapelan od l. 1733, ki je bil l. 1734 star 42 let.

Ivan Andrej Lackner, kapelan od 2. maja 1735. »Sacerdos ab Anno 1731 studens Theologiam spec. in 3. annum Graecii 1734, aet. 28 annor.«

L. 1737 ga zapisnik imenuje: »AA. LL. et Phliae Magister et Ss. Thliae Baccalaureus.«

Nikolaj Gruden, kapelan od 3. junija 1735. L. 1737 je bil 29 let star.

Polšnik (Pillichperg).

Ivan Krst. Mihelič, ki je l. 1737 bil star 37 let. Župnikoval je ondi od l. 1729.

Avguštin Vidic, kapelan od 1733 do 1734, ko je dné 13. decembra odšel za kapelana v Mokronog. Rodom »Gurkfeldensis« je študiral od l. 1717 v Rušah.

Jernej Sevnik, »venit ad cooperaturam in Pillichperg 19. Julii 1736.« L. 1737 je bil 30 let star.

Valta vas.

Aleksander Štefan Draš, župnik od l. 1706. L. 1737 je naveden kot »Vicarius Curatus,« star 53 let.

Dole (B. M. V. in Thall sub Parochia s. Ruperti).

Ivan Ressar, »Curatus,« l. 1737. Bil je takrat 38 let star.

Toplice.

Marko Anton baron Rauber od l. 1722 župnik in beneficijat. L. 1737 je bil 44 let star in »Beneficiatus ad B. M. V. in Thermis sine cura.«

Mihael Adamšič, »Capellanus et substitutus Beneficiatus in Thermis ab Anno 1733.« Bil je l. 1734 star 56 let.

Štefan Kolaucig, l. 1737 »Curatus et Coadiutor ad B. M. V. in Thermis.« V zapisniku od l. 1734 je naveden kot »Sacellanus in Grailach habens animarum curam a 10. Apr. 1734.«

Soteska.

Ivan Zupan, župnik in beneficijat od l. 1732. L. 1737 je bil 30 let star.

Anton Forlani, od 20. maja 1734 »Sacellanus in arce Ainödt.« L. 1737 je bil 40 let star in »Beneficiatus s. Pancratii in castro Hopfenbach.«

Stopiče (Dev. Marija v Stražah).

Ivan Krst. Vencelj, od l. 1729 »Parochus sive Vicarius ad B. M. V. in Strasha.« L. 1734 je bil »Canonicus hebdomadarius« v Novem mestu, l. 1737 pa »Beneficiatus s. Martini.«

Podgrad ali Mehovo.

Ivan Orsec (Aussez), od l. 1731 »Parochus sive Vicarius in Maichou.« Dné 10. julija 1736 je odšel za kapelana v Boštanj, kjer je služboval še l. 1737 — 34 let star.

Josip Ruperčič, od l. 1736 »Vicarius curatus in Maihou sub Parochia s. Michaelis.« L. 1737 je bil 37 let star. Prišel je iz Mirne peči, kjer je kapelanoval od 16. maja 1734.

Vrh (Schwainperg).

Gregor Mule, od l. 1704 »Parochus sive Vicarius in Schwainperg.« L. 1734 je bil 79 let star.

Jurij Jurkovič, 44 let star, je bil l. 1737 »Vicarius Curatus in Shwainperg.«

Ivan Salec, »Cooperator in Shwainperg ab anno 1732.« L. 1734 je bil star 37 let. L. 1737 je naveden kot »Curatus ibidem.«

Jurij Medved, 1737 »Sacerdos in Shwainperg, aet. 40 ann.«

Mokronog.

Josip Vidmayr, od l. 1728 župnik v Mokronogu in »Beneficiatus Sherian.« L. 1734 je bil 35 let star. Zapisnik navedenega leta pravi o njem: »Fuit suspensus sed iterum restitutus.« L. 1737 je bil »Curatus ad s. Xaverium sub Parochia s. Ruperti.«

Simon Tadej Raich, 1737 »Parochus Madipedii, ann. 39.« Neki Simon Reich »Carniolus Stainensis. Caesarei Ferdinandaei Alumnus« je bil od lavantinskega škofa dné 28. febr. 1723 v mašnika posvečen.

Anton Koch, »ab anno 1716 Cooperator Madipedii,« kjer je 55 let star služboval še l. 1734.

Mihael Ivan Lukman, »sacerdos ab anno 1732« je bil l. 1737 kapelan v Mokronogu, od koder je še v tistem letu odšel za kapelana v Žalec, kjer je l. 1764 postal župnik in komisar. Umrl je ondi 59 in pol leta star in je bil 8. marca 1769 pokopan.

Ruška kronika trdi, da je bil »e parochia s. Ruperti,« in da je ondi študiral od l. 1721.

Vincencij Mlakar, »ab Anno 1733 Beneficiatus Galilianus in Nassenfuess.« L. 1734 je bil 46 let star.

Mihael Verhovšek. O njem pravi zapisnik l. 1734: »Sacellanus in arce Madipedii habet animarum curam ab Anno 1724, aet. 42 ann.«

Frančišek Verhovšek »habitat 1734 Madipedii sine cura, aet. 34 ann.«

Boštanj.

Ivan Sigfrid baron Mordaks, »Parochus in Sauenstain ab anno 1724.« L. 1734 je bil 40 let star. »Processatus et inquisitus ac pluribus criminibus obnoxius resignavit et discessit Viennam.«

Nikolaj Pfaffner, 1737, »Parochus in Sauenstain aet. 40 ann.«

Mihael Prešern, od l. 1727 kapelan v Boštanju. L. 1734 je bil 34 let star.

Ivan Ovsec (Aussez), od l. 1736 kapelan v Boštanju, poprej »Parochus siue Vicarius in Maichou.«

Vesela gora pri sv. Francišku.

Ivan Krst. Lusser, »ab anno 1730 Curatus et Director ad S. Xaverium in Fraidenperg sub Parochia s. Ruperti.« L. 1737 je bil 37 let star.

Kot duhovni pomočniki so bili ondi nastavljeni:

Mihael Ziucha, »operarius et Provisor ad S. Xaverium in Fraidenperg ab anno 1724.« L. 1734 je bil 58 let star. L. 1737 je naveden kot »Curatus ibidem.«

L. 1710 in 1711 je kapelanoval pri sv. Petru pod sv. Gorami.

Mihael Waly (Baly), »operarius et Provisor in Fraidenperg ad S. Xaverium ab anno 1733.« Tudi on je naveden l. 1737 kot »Curatus ibidem« — 30 let star.

Matej Laubinger, »operarius et Provisor ad s. Xaverium in Fraidenperg ab hoc 1734 anno, aet. 30 ann.«

Josip Vidmayer, 1737, »Curatus ad s. Xaverium sub Parochia s. Ruperti.« Poprej župnik v Mokronogu.

Jakob Bathaia, 1737, »operarius ad s. Xaverium aet. 28 ann.«

Frančišek Forlani, 1737, »operarius ad s. Xaverium aet. 26 ann.«

Pavel Šutej, 1737, »operarius ad s. Xaverium aet. 37 ann.« L. 1734 ga navaja zapisnik v Poljanicah »sacerdos ab anno 1724 sine cura animarum, 1734 habitans in Parochia Pöllandtensi.«

Poljanica.

Ivan Jurkovič, od 1730 župnik. L. 1737 je bil 39 let star.

Matej Panijan, od 1731 kapelan v »Pöllandt«. Bil je l. 1737 star 34 let.

Pavel Lokner, od 1733 kapelan v Poljanici. L. 1737, ko je bil 39 let star, je naveden ondi kot »sacerdos«.

V Poljanici so takrat živeli še sledeči duhovniki »sine cura animarum«:

Pavel Pribilič, »sacerdos ab anno 1722 sine cura animarum, 1734 habitans in Parochia Pöllandtensi aet. 36 ann.«

Pavel Šutej.

Nikolaj Romaič, »sacerdos ab anno 1724 sine cura animarum, 1734 in Parochia Pöllandtensi, aet. 35 ann.« L. 1737 je naveden kot »Curatus ibidem.«

Štefan Salec, »sacerdos ab anno 1726,« ki je bil l. 1734 — 38 let star.

V gradu Rakovnik (»Kroisenpach«) v šent-ruperski župniji je bival od l. 1733 *Blaž Vidič* kot »sacollanus, habens curam animarum«, v Škriljevem (»Grailach«) pa *Štefan Kolavčig*.

Tudi v Poganicah v šmihelski fari so imeli l. 1734 grajskega duhovnika, namreč 34 letnega Dalmatina *Gregorja Sablič-a*. Ta je bil l. 1737 beneficijat v Stopičah.

Slovstvo.

Zgodovina cerkljanske fare.

(Nadaljevanje in konec.)

Najbrže so bili tudi drugi Kobelji, ki so v isti dobi pastirovali na slovenskem Štajerskem, rodom Cerkljani, dasi so v zapisnikih navedeni le kot »Crainburgenses«, zlasti Sebastijan Kobelj, ki je bil v mašnika posvečen dne 6. junija l. 1577 od ljubljanskega škofa Konrada Glušiča. Ta je postal l. 1580 nadžupnik v Ptujju, koncem avgusta l. 1599 pa prošt v Doberli vesi na Koroškem, kjer je umrl, kakor je razvidno iz Hrenove opazke v zapisniku ordinacij — mense Octobri 1602.¹⁾

Jurij Kobelj je župnikoval od l. 1613 v Gotovljah ter se je koncem l. 1616 ali o začetku l. 1617 odpovedal župniji. Umrl je l. 1618 kot beneficijat naše ljube Gospe pod Monsbergom.²⁾

Blaž Kobelj (Khebilius) »Canonicus Reg. s. Augustini et Professus Cath. Eccl. s. Andreae«, posvečen v mašnika dne 19. decembra l. 1609 od ljubljanskega škofa Tomaža Hrena.³⁾

Z ozirom na zgoraj navedena Haumana, naravnost »Circulensis« imenovana, vtegneta biti Cerkljana tudi še:

Jakob Hauman »dioec. Labac.«, katerega je nadvojvoda Karol dne 10. marca l. 1572 zaradi ordinacije priporočil krškemu škofu ter obljubil, dati mu »titulum mensae«. Ta je župnikoval l. 1573, 1574 v Gornjem gradu, od l. 1584 pa v Šmartinu pri Kranju. Dne 5. marca l. 1601 poslal ga je škof kot reformacijskega komisarja v Fužine.⁴⁾

Jakob Hauman, »dioec. Labac.«, posvečen v mašnika dne 18. decembra l. 1649 od lavantinskega škofa Alberta.⁵⁾ Bržkone identičen z onim Jakobom Haumanom, ki je bil od l. 1650 do 1659 kapelan v Cerkljah.⁶⁾

Lavrencij Zavrl (Sauerle).⁷⁾

Ivan Zlat. Šimenič, zelo učen bogoslovec in slaven pridigar. Služil je nekaj časa za duhovnega pomočnika pri sv. Ksaverju na Stražah, a l. 1722 je postal

vikarij v Podčetrtku. Služboval je ondi do l. 1726. Umrl je od mrtvouda zadet v Mengšu, kjer je bil zadnji čas beneficijat.¹⁾

Ivan Pavur (Paur), »Carniolus, Circulensis, Dioec. Goritiensis, aet. 50 ann., approbatus 1. Junii 1761 pro Subsidiario in Siessenberg.«²⁾ Od novembra l. 1756 do aprila l. 1759 je bil kapelan pri sv. Barbari v Halozah, potem do decembra t. l. »substitutus loci« v Leskovcu, od koder je prišel za duhovnega pomočnika v Zavrače. Ob Jurijevem l. 1760 je odšel za kapelana v Žetale, od tam pa koncem maja l. 1761 na Sladko goro.³⁾

Josephus Kepec (Kepiz), »Cirehlahensis, Dioec. Aquileensis«, je bil v mašnika posvečen 28. februarja l. 1733.

Blaž Morann, »natus Zirklachensis«, je bil l. 1788 star 80 let, v mašnika je bil posvečen l. 1733. »Labaci Theol. moralem et Jus Canonicum absolvit.« Pastiroval je 52 let in je bil kapelan na Krki in v Višnji gori, farni vikarij v Prežganju in naposled beneficijat v Dolu.

Ivan Hacin je bil rojen okoli l. 1745 v Češnjevku, fare Cerkljanske, ter je bil v mašnika posvečen 20. maja l. 1769. Služboval je 2 leti kot vikarij v Velešovem, 11 let kot kapelan v Cerkljah, od koder je šel l. 1782, 23. maja, za župnika v Šent-Jurij pri Kranju. Ondi je pastiroval do 30. avgusta l. 1825, ko se je podal vsled starosti in slaboumnosti v pokoj, katerega pa še eno leto ni vžival, ker že 26. maja l. 1826 je umrl v Tacnu pod Šmarno goro, star 81 let.

Gregorij Hočevvar se je porodil na Zgornjem Brniku okoli l. 1740, v duhovnika je bil posvečen l. 1775 (ad titulum mensae domini Münkendorf). »Studia omnia in Seminario Goritensi absolvit.« Pastiroval je kot subsidijarij na Krki eno leto, na Primskovem 3 leta, pri Beli cerkvi 3 leta, kot kapelan v Zagorju 4 leta, potem v Radečah na Dolenjskem. L. 1795, 25. februarja, je bil premeščen za kapelana v Zagorje.

Matej Jegrišek.⁴⁾

Primož Smole.⁵⁾

Simon Hočevvar, rojen 25. oktobra l. 1783, v mašnika posvečen 2. januarja l. 1814.

¹⁾ Kapitulska knjižnica v Zagrebu; M. Slekovec: »Škofija in nadduhovnija v Ptujju«, str. 78—88.

²⁾ I. Orožen, III., 421.

³⁾ Kapit. knjižnica v Zagrebu.

⁴⁾ I. Orožen, II., b. 41 in »Izvestja muz. društva«, I., 30.

⁵⁾ Ordinacijski zapisnik v Mariboru.

⁶⁾ I. Lavrenčič: »Zgodovina cerkljanske fare«, str. 87.

⁷⁾ »Zgodovinski zbornik«, stolp. 284.

¹⁾ I. Orožen, II., b. 103 in VI., 492.

²⁾ Kn.-šk. lavantinski arhiv.

³⁾ Matrike.

⁴⁾ »Zgodovinski zbornik«, stolp. 303.

⁵⁾ »Zgodovinski zbornik«, stolp. 254.

Alcš Martinjak.¹⁾

Mihael Teran porodil se je 14. septembra l. 1787 v Šmartinu pri Cerkljah; v mašnika so ga posvetili dne 11. septembra l. 1814. Poslali so ga najprej (21. oktobra 1814) kapelanovat v Kolovrat; 18. aprila l. 1815 v Kamnik; 10. aprila 1816 v Radeče; 9. oktobra l. 1818 v Selca; 15. oktobra leta 1819 v Železnike; 29. septembra l. 1821 v Staro Loko in še isto leto v Višnjo goro. Leta 1824 je prosil za odpust v tržaško škofijo, kamor je bil tudi odpušen 10. novembra l. 1824. Nadaljna njegova osoda nam ni znana.

Anton Jeran se je porodil 14. januarija l. 1803, v mašnika je bil pa posvečen — in sicer za tržaško-kopersko škofijo — dne 20. septembra l. 1831.

Blaž Korošec (Koroshiz) se je porodil v Dvorjah v cerkljanski fari dne 22. januarija l. 1807, posvetili so ga v mašnika dne 29. avgusta l. 1833. Služboval je v tržaški škofiji, umrl je pa kot vpokojen župnik dne 1. julija l. 1872 v Ljubljani.

Mihael Sleme, porojen dne 14. sept. l. 1832, je dobil dne 19. decembra l. 1852 tonzuro in nižje redove. Mašništva pa ni prejel, ker je umrl v četrtem letu bogoslovja, 17. novembra l. 1855, za jetiko.

Med svetnimi odličnimi Cerkljani bilo bi kazalo navesti tudi razne strmolske in poženske graščake, ki se omenjajo na straneh 6—8.

Zlasti pa pogrešamo v njihovi vrsti »učeneg« strmolskega graščaka Ivana Friderika Rainskega. Ko bi tega moža imeli dandanes, ko se odločilni krogi tako v nemajo za zlato valuto, zaslovele bi Cerklje gotovo po širnem svetu, Avstriji pa bi postale zlat rudnik, ki bi ji preskrbel igraje zlata v izobilju ter jo ob enem rešil hudih dolgov. In kdo bi ne pozdravil z veseljem moža, ki zna delati zlató iz nežlahtne rude; kdo bi ga ne zamenil iz srca rad z drugim opisanim cerkljanskim rojakom iz najnovejšega časa, ki je skušal zlato rudo žive svete vere v Slovencih prekovati v nežlahtno rudo liberalstva in brezverstva? Bog daj, da bi bil trud slednjega enako popolnoma brezvpešen, kakor je bil obilni trud prvega. — Pa govorimo jasneje. Ivan Friderik Rainski je bil alkimist ali zlatotvor prve vrste. Spisal je knjigo, v kateri pravi, da je iznašel kamen modrih (lapis philosophorum), s katerim se dá vsaka bolezen ozdraviti in nežlahtne rude spremeniti v zlato.²⁾ Valvasor

¹⁾ »Zgodovinski zbornik«, stolp. 317.

²⁾ Knjiga ima naslov: *Praeservativum universale naturale, a natura et arte depromptum in omni morborum genere est Lapis Philosophorum, cujus possibilitas, realitas, existentia et praeparatio, quantum licet: quodque is solus sit unicus morborum debel-*

ga jako hudomušno zavrača ter se obrača posebno proti trditvi, da tisti, ki ne verujejo na tak »kamen modrih«, niso le največji nevedneži in puhloglavci, ampak so krivi celo hudodelstva veleizdaje. Svetuje mu: *„Sie mögen zuschauen, dass sie nur nicht Crimen laesae Veritatis et Facultatis et Prudentiae begchen.“* Peča se še nadalje s tem pisateljem ter izreka bojazen, da se bode pač težko kedaj izmotal iz kamena modrih, ker se je tako vanj vglobil. Konečno pristavlja: *„Ich wünsche, dass er Goldes gnug davon aufhebe, besorge aber, der Gewinn, so ihm diese Kunst und Arbeit verspricht, stecke noch ziemlich fest und hart in Centro Impossibilitatis und Abyssio Invisibilitatis.“*¹⁾

Gimnazijskega profesorja Josipa Jenko-ta (str. 147) so poklicali l. 1887 na ljubljanski gimnazij, ne l. 1877.

V XV. poglavju so navedeni cerkljanski častni občani; XVI. poglavje pa nam podaje dve listini. Prva govori o vtelesenju cerkljanske fare velesovskemu samostanu l. 1353; druga pa o posvečevanju podružnice sv. Duha v Češnjevku l. 1355.

G. pisatelj piše »Strane« mesto »Stranje«. Čemu? po ljudski govoricu je opravičeno le »Stranje«. Ljudstvo govori »Strajne«, po analogiji »spajne«, »sajne«, »kojne« itd. Ako pišemo »spanje, sanje, konje« itd., moramo pisati dosledno tudi »Stranje«.

Pohvalno smo že omenili lepo sliko farne cerkve. Ker se pa toliko več poželi, kolikor več se vidi, zato izražamo bodočim kronistom še jedno željo. Ako se že tako natančno opisuje zgodovina kake fare, bi skoraj kazalo oskrbeti tudi vsaj temeljni načrt farne cerkve in znamenitejih podružnic, in pa, kaj, ko bi se v pojasnilo topografične lege dodal tudi zemljekaz dotične fare. Taka požrtvovalnost, kakoršno je pokazal gospod založnik pri »Zgodovini cerkljanske fare«, zmogla bi tudi še to.

lator Hercules, contra Jak. Joan. Wencsl. Dobrzanski de nigro Ponte Phil. et Medic. Doctorem, Lapidem Philosophorum, ejusque indefinitam in omnibus morbis curandis excellentiam negantem demonstratur. Editore Joan. Frid. a Rein, ad Stermoll et Radelsegg, incliti Ducatus Carnioliae caesarum Aulicarum Provincialiumque Assessore etc. Labaci typ. J. Bapt. Mayr 1682, in 8. cum figur. — Od njega hrani se še tudi rokopis »De Chymia«, »cum figuris pulcherrime pictis et aureis litteris scripto«, katerega je osebno poklonil cesarju Leopoldu I.; cesar ga je pa podaril samostanu bosih avguštincev na Dunaju. — Prim.: »Bibliotheca Carnioliae« str. 44. — »Mitth. d. histor. Ver. f. Krain«, l. 1861, str. 93 in 94.

¹⁾ Valvasor: VI. knj. str. 363—365.

Vsebinska. *Duhovniška bratovščina svetega Mihaela v Mengšu. (Od l. 1667—1799.) — Duhovščina v Novem mestu in okolici l. 1734 in 1737. — Slostvo: Zgodovina cerkljanske fare. (Nadaljevanje in konec.)*